

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ТА СЕРВІСНИХ ПІДПРИЄМСТВ АПК

Д. П. Домуші, канд. техн. наук
Одеський державний аграрний університет

Представлено аналіз наукових досліджень матеріально-технічного забезпечення та ефективності функціонування технічного та технологічного сервісу в виробничих і сервісних підприємств АПК. Пропонується запровадити комплексне постачання господарств матеріально-технічними засобами, довести технічну оснащеність сільськогосподарських підприємств до нормативного рівня.

Ключові слова: матеріально-технічне забезпечення, технічний та технологічний сервіс, агропромисловий комплекс, машинно-тракторний парк, сільськогосподарські машини, конкурентоспроможність.

Вступ. Аграрний техніко-технологічний сервіс відіграє одну з вирішальних ролей в збалансованому та поступальному розвитку агропромислового комплексу. Він сприяє процесу інтеграції і координації підприємств матеріально-технічного постачання, технічного та технологічного обслуговування виробничих процесів. Розвиток сервісу базується на впровадженні досягнень науки і техніки, передового зарубіжного досвіду, що створює об'єктивну основу для формування ефективно діючих суб'єктів господарювання. Світова практика нагромадила систему знань щодо становлення ефективного аграрного виробництва на основі формування збалансованого технічного та технологічного сервісу та регульованих ринкових відносин, що обумовлюється особливостями сільськогосподарської галузі та специфікою формування пропозиції і попиту на сільськогосподарську продукцію [10].

Проблема. Погіршення стану матеріально-технічного забезпечення негативно позначається на обсягах, своєчасності та якості виконання багатьох технологічних операцій і робіт, що призводить до зниження урожайності та зменшення валових зборів сільськогосподарських культур. За таких умов необхідна чітка організаційна перебудова використання наявного технічного потенціалу, ремонтно-технічної служби та розвитку ринку аграрного техніко-технологічного сервісу, яка б дала змогу компенсувати в певній мірі допущене зниження рівня матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських формувань [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвитку теоретичних і практичних аспектів економіки і організації технічного та технологічного обслуговування, методів визначення ефективності технічних засобів присвячені праці С.П. Азізова.,

П.С. Березівського, В.Г.Більського, А.Д.Гаркавого[1,2,3,4], Г.М. Калетніка, Ю.О.Конкіна, О.В.Сидорчука [5,6,8,9] та ін.

Мета і задачі досліджень. Метою дослідження є розробка науково-методичних рекомендацій та практичних пропозицій щодо прискорення адаптації аграрного технічного та технологічного сервісу до ринкових умов.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

– визначити ефективні організаційні структури технічного та технологічного сервісу в сільському господарстві в умовах розвитку ринкових відносин;

– удосконалити організаційно-економічний механізм формування ринку технічного та технологічного сервісу в сільському господарстві, направлений на збільшення обсягів виробництва та зниження витрат живої і уречевленої праці на одиницю продукції;

Результати досліджень. Базовою ланкою техніко-технологічного сервісу є машинно-тракторний парк, який являє собою сукупність енергетичних засобів та сільськогосподарських машин і знарядь, що призначені для виконання сільськогосподарських робіт. Обґрунтування економічної доцільності, удосконалення складу і високоефективне використання як окремих машинно-тракторних агрегатів, технологічних комплексів, так і машинно-тракторного парку господарств в цілому, є основою максимально можливого випуску сільськогосподарської продукції. Основною проблемою стабільного розвитку аграрного техніко-технологічного сервісу є низька конкурентоспроможність аграрних підприємств і їх продукції внаслідок порушення еквівалентного збалансованого міжгалузевого цінового обміну між промисловістю і сільським господарством. Конкретним проявом порушення еквівалентного обміну є дисбаланс цін на матеріально-технічні ресурси для села і на сільськогосподарську продукцію. Більше того, істотними якісними недоліками тракторів і сільськогосподарських машин є недостатня універсалізація та уніфікація, що значно знижує потенційно можливий рівень їх використання. Слід також відмітити високу матеріаломісткість, яка призводить до деградації ґрунтів, а отже, знижує її продуктивність при одночасному зростанні витрат на виконання механізованих робіт. Зниження рівня технічної оснащеності сільського господарства України та погіршення якості і надійності машин внаслідок фізичного зносу, призвели до несвоєчасного і неякісного виконання основних механізованих робіт, а в багатьох випадках і до їх повного невиконання. Врешті решт, це спричинило зниження урожайності майже всіх сільськогосподарських культур, збільшення втрат вирощеної продукції, зменшення валових зборів сільськогосподарських культур, скорочення посівних площ. За цих умов, як у сфері техніко-технологічного сервісу, так і у сфері безпосереднього машиновикористання почався вимушений пошук нових ефективних організаційно-економічних форм виробничої діяльності. На базі державної, приватної і колективної власності почали створюватися прокатні пункти, збирально-транспортні загони, машинно-технологічні станції. У їх формуванні беруть участь інженерно-технічні служби сільськогосподарських підприємств,

сервісних та інших структур, заводів тракторного і сільськогосподарського машинобудування, комерційні підприємства. Напрямок їх виробничої діяльності – забезпечення сільськогосподарських товаровиробників матеріально-технічними ресурсами, виконання найважливіших сільськогосподарських робіт та надання інших послуг.

Висновки. Для підвищення ефективності аграрної праці необхідно запровадити комплексне постачання господарств матеріально-технічними засобами, довести технічну оснащеність сільськогосподарських підприємств до нормативного рівня, впроваджувати індустріальні технології, що сприятиме зменшенню трудових затрат у 1,5-2 рази. Сучасний стан і рівень ефективності аграрного технічного та технологічного сервісу не відповідає потребам сільськогосподарського виробництва і вимагає відповідної перебудови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азізов С.П., Канівський П.К., Скупий В.М. Організація виробництва і агробізнесу в сільськогосподарських підприємствах. – К.: ІАЕ, 2001. – 834 с.
2. Березівський П.С., Михайлюк Н.І. Організація виробництва в аграрних формуваннях. – К.: Центр духовної культури, 2005. – 496 с.
3. Вітвіцький В.В., Босий М.А. Економічні аспекти визначення витрат на експлуатацію сільськогосподарської техніки // Продуктивність агропромислового виробництва. – 2007. – №6. – С. 89-93.
4. Гаркавий А.Д., Спірін А.В. Конкурентоспроможність технологій і машин. – Вінниця: Тірас, 2003. – 68 с.
5. Калетнік Г.М. та ін. Управління інженерною діяльністю виробничих і сервісних підприємств АПК. – К.: "Хай-Тек-Прес", 2011. – 448 с.
6. Конкин Ю.А., Лашлава Л.В. Развитие фирменного ремонта и технического сервиса в АПК. – М.: АгроНИИТЗИИТО, 1989. – 60 с.
7. Оптимізація комплексів машин і структури машинно-тракторного парку / І.І. Мельник, В.Д. Гречкосій, В.В. Марченко та ін.. – К.: Видав. центр НАУ, 1998. – 83 с.
8. Сидорчук О.В. Системотехніка аграрного виробництва та інженерні аспекти його розвитку // Вісник Львів, ДАУ: Агроінженерні дослідження (№4). – Львів: 2000. – С. 5-12.
9. Сидорчук О.В., Сенчук С.С. Трансформування системи технічного сервісу в нові виробничо-економічні умови // Техніка АПК. – 1997. – №1. – С. 8-9.
10. Чейз Б. Ричард, Эквилайн Д. Николас. Производственный и операционный менеджмент. – М: Знание, 2003. – 692 с.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ И СЕРВИСНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ АПК

Домущи Д.А.

Ключевые слова: материально-техническое обеспечение, технический и технологический сервис, агропромышленный комплекс, машинно-тракторный парк, сельскохозяйственные машины, конгруэнтность.

Резюме

Представлен анализ научных исследований материально-технического обеспечения та эффективность функционирования технического и технологического сервису в производственных и сервисных предприятий АПК . Предлагается внедрить комплексную поставку материально-технических средств и довести техническую оснащённость сельскохозяйственных предприятий до нормативного уровня.

HARDWARE OF PRODUCTIVE AND SERVICE ENTERPRISES APC

Domuschy D.A.

Key words: logistical support, technical and technological service, agro industrial complex, machine tractor park, agricultural machines, congruence.

Summary

The analysis of scientific researches of logistical support is presented that efficiency of functioning technical and to технологического сервису in productive and service enterprises of APC. Offered to inculcate complex delivery of material and technical facilities and take technical equipped of agricultural enterprises to the normative level.